

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Бр. 2.

10. јан. 1915. (28. дец. 1914.)

XVIII. год.

Преплата је: 3 круне на целу годину.
Издави сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је
Budapest, Egyetem-utca 4.

Издаван и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА!

Стара година је прошла, нова је настаула. Година 1914. поменула се али се никад не повратила — јер је она пуна туге и жалости. И у најнероднијој години, кад смо оно оскудевали и гладовали, није потекло толико суза, колико је потекло у години 1914-ој. Плачу сиротице без свог бабајка, кукају удовице без свог војна, наричу очеви и мајке за својим синовима, туже и сестре за браћом од заклетве. Заиста, у прошлој години многи је могао запевати ону тужну песму: «Куд погледим свуд је тама — за ме нема светлила!» Заплакало се у нас лане мало и велико богато и сирото — од старога

нашега краља па све до последњег божјака. Од онога кобнога Видовадне, кад но је зликовачка рука угасила живот нашега престолонаследника и верне му љубе, настанули су у нас дани туге, бриге и страховања. Од онога чега смо се бојали — нисмо се убојали. Разбесио се рат по целом свету докле год га оком догледамо и почео је немилице тлачити људе, пустошити села и градове.

Али при растанку са прошлом тужном годином ипак се радо опомињемо оних светлих дана, када је, на позив нашега светлога краља и земље господара, похитала јуначка војска наша под своје заставе — да нам

навојује бољу, лепшу и срећнију будућност. Војска та натопила је крвљу својом нашу и туђу земљу и прекрила је бојишта неопојаним гробовима. Али из тих гробова треба да никне и надајмо се да ће нићи мир и у њему наша независност и обиље слободе, човечанских и грађанских права. Дај Боже да се то испуни чему се надамо, па ћемо заборавити јаде наше у прошлој години. Срећна нова година 1915!

Архијерејске Божићне посланице.

МИРОН, по милости Божјој Српске православне епархије пакрачке епископ, заменик архијепскопа-митрополита и патријарха карловачког, австријско-императорског ордена гвоздене круне II. степена кавалер, благочастивом и благовјерном клиру и народу у богохранимој архидијецези сремско-карловачкој и у епархији пакрачкој и горњо-карловачкој, мир и благослов моли од свемогућег и милостивог Бога и Спаса Христа, а од смирености своје шаље архипастирски поздрав и братско цјеливање.

У тешким данима овима, како све свијет још доживио није, најпрече је и најспасоносније, да су нам у души и у срцу оне ријечи свете наше цркве: «Горје имјеим сердца», срца своја уздигнимо горе — ријечи, које слушамо сваке свете литургије, а у часу најсвечанијем, када ће на светој трапези и опет принијети се највећа жртва она, на коју је Спаситељ наш

у данашњи дан с неба дошао коју је Он дао, принесавши на олготи себе за спасење рода људско.

Величанствени глас свете цркве којим нас зове: «Горје имјеим ерца», треба да одјекне у души нашој и у срцу јасно и снажно, особитоданас, на Божић овај, каквога нијесмо још ни доживили ни славили.

Било је, истина, ратова и беда, било их је и на сами дан божићњи. Али овакова рата и ратовања вијет још видио није, а није могао ни слушати, да ће се крвави бојеви бити не само на земљи и на води, као што је досад било, него и под землом и под водом, па и над њима боре у ваздуху! Свијет није знао ни замислити, да се милијуни ставе против милијуна у убојне редове, који су наоружани убојитим оружјем вакојаким, најсавршенијим и најмртноснонијим! Зато ако икада, а оно данас: «Горје имјеим сердца!»

Овакав рат и ратовање налже и велике напоре, не само на оне који се боре на бојном пољу, него и на оне што су остали на миру код својих кућа, да ради сваки свој посао, а уз то и да бригу воде, да се терти и пошљедице рата што мање виде и осјете. Па као што не смије клаути срце у јунака на бојишту, тако не смије малаксати ни срце наше, који се на домаћем огњишту борито у миру и старамо за све што иде са ратом и за ратом. Зато и опет: «Горје имјеим сердца», па и једни и други да извршимо задаће своје војно, савјесно и успјешно, те да рг са свима својим невољама пређе неко

глава наших што брже и лакше, и сунце часнога мира када засија на небу домовине наше, да нас обасја што топлије, милије и веселије!

«Горје имјеим сердца» и будимо један другом добрим примјером најсавјеснијега вршења сваке дужности наше, а сви скупа угледајмо се у томе на јединствени примјер таковога вршења дужности, који нам даје узвишени владар наш, Франц Јосиф I., који и данас у дубокој старости својој, свакога дана, од раног јутра па до мркле ноћи, испуњава све што се дужност зове. Угледајмо се на тај јединствени примјер дужности, што нам га даје владар наш, и терети што нас притискују биће нам одмах и мањи и лакши.

А нијесу на нама терети само тјелесни. Напоредо с њима иду поједнако, код многих још и више, терети душевни; јер што су времена тежа и љућа, тијем су и искушења наша јача и већа. Али «горје имјеим сердца!» Ено Спаситељ наш опомиње нас: не бојте се... не саблажњавајте се!

К Њему, Спаситељу нашем, срца своја подигнимо, на Њега се с вјером поуздајмо и на Њега с надом погледајмо! Њему је небо пријесто и земља подножје, па ипак шта је све Он поднио од оне ноћи витлејемске, у коју је засијала звијезда Његова на истоку, над пештером код Витлејема, па до онога страшнога дана, у који је пред крстом Његовим на Голготи задрхтала земља и сунце помрчало! А поднио је све и претрпио на правди, без кривице своје, једино из љубави према нама, и да нас научи таковој

љубави братској и хришћанској.

И данас, гледајући у Спаситеља својега, ту највеличанственију жртву из љубави, дужни смо и ми затрти у себи сваку и најмању клицу злобе сваке и пакости, мржње и зависти, па са највећом пажњом потражити сваки и најтањи кончић, који је кадар приближити нас једнога другом, и везати нас љубављу Христовом са сваким ближњим нашим без разлике. Јер се само тако шири и утврђује у свијету мисао Божићња, и само се тако ствара међу људима онај мир, о којему с неба зацјеваше анђели Божји над колијевком Спаситеља нашега, и само се тако међу људима добра воља утврђује и узама љубави вежу људи у оно јединство, које је Спаситељ својима желио и намијенио. А без тога празно је и пусто све слављење Бога и Божића.

Уз то у данашњим приликама треба овогодишњи Божић да славимо, и уопће да живимо, тријезно, умјерено и штедљиво. Као хришћани, као грађани дужни смо то, јер тако живећи моћи ћемо тек испунити дужности своје према себи и својима, према држави и свима ближњима.

Уз паметан и разборит живот и рад, спојен са вјером у Бога и Његову помоћ, поднијећемо све овога времена тегобе, које су, истина, веће него икоје до сада, али ипак нијесу такове, да их уз помоћ Божју не бисмо могли поднијети.

То нека је вјера свакога од нас и ту вјеру нека ојача међусобна братска и хришћанска љубав наша, и помоћ Божја неће изостати ни сада,

www.nb.rs

као што није изостала ни до сада никада. Амин!

Дано у Сријемским Карловцима, пред Божић 1914. године.

Горе споменути смирени епископ

МИРОН.

Зимска опрема наше војске.

Данас нам је најпреча брига да се наша јуначка војска, у овоме зимскоме времену, добро утопли, од студени заклони и одбрани.

Чим је зима настала, добио је сваки наш војник све што му треба зими. Сваки је војник добио: јагнећом кожом постављени огртач, вунени капут и вунене чакшире, фланелске обојке, вунени трбобран, осим тога добио је и кожни пршњак, снежну капу, наруквице, листобран, памучне рукавице, папирне обојке и папирни прелук — које може по потреби и зановити. Осим свега овога добија сваки солдат ћебе за покривање. Војници који су у боју добијају бели башлик од фланела, коњаници ногогреј, војници на стражи бунду до земље а чизме од топлог сукна (халине.)

Све су ове ствари садеване у дењкове за сто момака и послате на одређена места за војском. Војска је често мењала своја места а и железнице су по кашто закашњивале с возовима, али уза све те запреке ипак је сваки наш војник добио до сада сву своју зимску опрему.

Врховна управа наше војске набавила је и поставила је у шаторима за 2—2 војника згодну пећ. Ова пећ састоји се из три дела: из пећи, цеги

и димождере. Пећ је од плеханих плоча које се једна у другу спајају — а две такве укрштене плоче чине пећна вратоца. Цев има три комада који се смањују а има у њима и справа за хватање варница. Димождер је кратка, плехана цев, постављена азбестом, која се причврсти за димњак, да спречи упаду шаторовога крова. Цела ова пећ грејалица није тежа од осам и по кила, врло добро греје шатор — лако се расклапа, ложи се са сваковреним горивом, лако се преноси и дуготрајна је.

Овако добро опремљени војници, кад се у својим загрејаним шаторима лепо одморе, јутром су свежи, те могу, уз добру храну, зановљеном снагом, јуначки да се боре, бранећи независност и слободу своје отаџбине.

Утврђење цена жита.

Цене жита утврђене су већ у целој нашој држави. Саопштавамо овде цене жита по разним жупанијама и јарашима, да би се наше газде умеле снаћи при продаји својих жита. Цене су ове:

Бачка жупанија:

Апатински јараш жито по К. 37.04, раж К 30 50, јечам К 19.—, кукуруз К 17.—

Бачалмашки јараш: жито по К 38.10, раж К 27.80, јечам К 22.75, кукуруз К 17.50.

Бајски јараш: жито по К 36.60, раж К 28.—, јечам К 20.—, кукуруз К 17.—

Ходачки јараш: жито по К 36.60,

Ручање уз пут на маршу.

раж К 30.—, јечам 19.—, кукуруз К 17.—

Кулски јараш: жито по К 37.05, раж К 24.—, јечам К 19.14, кукуруз К 18.74.

Обечејски јараш: жито по К 37.—, раж К 25.80, јечам К 24.—, кукуруз К 19.—

Паланчански јараш: жито по К 37.—, раж К 26.—, јечам К 19.10, кукуруз К 17.18.

Тителски јараш: жито по К 37.20, раж К 26.—, јечам К 20.—, кукуруз К 19.—

Топољски јараш: жито по К 36.97, раж К 25.80, јечам К 20.75, кукуруз К 20.—

Ујвидечки јараш: жито по К 37.60, раж К 29.—, јечам К 17.—, кукуруз К 19.—

Сенћански јараш: жито по К 37.60, раж К 30.—, јечам К 22.—, кукуруз К 20.—

Зомборски јараш: жито по К 37.60, раж К 31.—, јечам К 21.—, кукуруз К 20.—

Жабаљски јараш: жито по К 37.60, раж К 26.—, јечам К 18.—, кукуруз К 17.—

Мађаркањишки јараш: жито по К 38.60, раж К 30.—, јечам К 23.—, кукуруз К 21.—

Зента варош: жито по К 38.60, раж К 29.—, јечам К 29.—, кукуруз К 20.—

У Торонталу: У В. Бечкереку жито по К 38.—, раж К 28.—, јечам К 24.—, кукуруз К 21.— У В. Кикинди жито по К 38.50, раж К 28.—, јечам К 24.—, кукуруз К 21.— У В. Сентмиклошком, Перјамошком, Турско-

кањишком и Жомбољском јарашу: жито по К 38.—, раж К 28.—, јечам К 23.—, кукуруз К 20.— У осталим јарашима жито по К 37.—, раж 28.—, јечам 23.—, кукуруз 20.— Највише цене брашна утврђене су овако: У В. Бечкереку брашно за тесто по К 63.65; у В. Кикинди К 69.49; у В. Сентмиклошком, Перјамишком, Турскокањишком и Жомбољском јарашу по К 63.65; у осталим јарашима пак по К 61.97. Племенитијим врстама кукуруза утврђена је највиша цена са 5 круна више.

За Темешварску варош установљене су ове највише цене: жито метер по К 38.20, раж 31.—, јечам 27.20, кукуруз 20.40; пшенично брашно (нулеко) 64.—, душло пшенично брашно 60.17, пшенично хлебно брашно 44.85, ражно брашно 41.94, јечмено брашно 42.92, кукурузно брашно 29.58. За жупанију су цене житарица са 40 филера ниже.

Као што јавља лист: «Господар» за град Осек и за Вировитичку жупанију установљене су ове највише цене:

1. за пшеницу са хектол. тежином од 76 кг. К 40.—
2. за раж са хектол. тежином од 70 кг. К 30.—
3. за јечам без обзира на хектол. тежину К 26.—
4. за кукуруз од год. 1913. и 1914. (ако је за мливо прикладан) К 22.—

За пшеницу, која има хектол. тежину од потпуних 77 кг. установљена је највиша цена са К 40.20; од потпуних 78 кг. са К 40.40; а од потпуних 79 кг. К 40.60. Обратио сме највиша

Један тежак рањеник.

Топције са пекарницом за леђи.

Са севернога ратишта

цена пшенице изнашати само К 39.80, ако 1 хектолитар тежи само 75 кг., К 39.60, ако тежи 74 кг., а К 39.40, ако тежи само 73 кг.

Раж са хектол. тежином од потпуних 71 кг. сме се продавати уз највишу цену од К 30.15; од потпуних 72 кг. за К 30.30; од потпуних 73 кг. за 30.45. Обратно сме се раж, које хектолитар тежи само 69 кг., продати уз највишу цену од само К 29.85; ако тежи 68 кг. за К 29.70; те ако тежи само 67 кг. за К 29.55.

Ове се цене за пшеницу разумевају за здраву робу, која не садржаје више од 2% стране примесе.

Цене брашну установљене су у смислу споменуте наредбе, према ценама житарица.

Раж треба ваљати.

Раж воле чврсту земљу. Зато још пре сејања у јесен треба увек раж по сејању добро поваљати тешким глатким ваљком. Ако у јесен то није учињено, у толико пре треба раж поваљати што раније у пролеће, или још преко зиме, кад то време дозвољава. Таким пролетњим ваљањем, чим се снег отопи, не само да се земља мало набије, што раж воли, него се и крличњаци и мишји канали убију и заравне, те се и поремећене биљке поново боље прихвате земље и даље добро успевају. Поваљану раж, ако је то учињено пре или између јаких сувомразица и хладних ветрова, не могу оштетити ни доцнији јачи мразеви ни суви ветрови. За ваљање боље је тродели ваљак.

Огледало светскога рата.

При почетку нове године утврдило се службено да светски рат стоји ево овако:

Руски нападај, од кога су на западу и на истоку а и у Србији наши непријатељи много ишчекивали, изјаловио се. Русија је са силних губитака, које је трајањем овога рата претрпела, и духовно и материјално врло ослабила. Људи имаде, али нема сучим да их одушеви и оружја; јер Француска и Енглеска не могу да даду Русији ни оружја ни новаца.

Руска влада дала је у Петрограду универзитет и гимназије затворити; јер се говори, да су међу ђацима пронашли завере, те је по варошима у којима има универзитета позатворано до 3000 ђака.

У Петрограду је опсадно стање ужасно строго; јер је очевидно, да се влада боји да ће букнути револуција, пошто су дошли у траг завери против цара и владе.

Све су то знаци, да се руски народ не узда више у победу, и да би био рад да се овај несрећни рат већ једном доврши; — јер губитци, које је руска војска за време Божићнега поста претрпела, улевају народу страх да ће доћи о новој години још до већих пораза.

www.nb.rs

Н
А
Р
О
Д
Н
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Са јужнога ратишта: Српски заробљеници

Француска и Енглеска одапрле су се у новије доба на све снаге да увуку и Грчку и Романију у рат против нас, али су им труда узалуд. Грчкој су обећавали да ће се увећати ако помогне Србији — али су Грци знали да је обећање само лудом радовање. Онда су почели да салећу Румунију, да она пропусти кроз своју земљу руску војску, али Румунија је останула неутрална и није то дозволила.

Из свега овога види се сад већ јасно: да ћемо, у данима који долазе, ми и наши моћни савезници извојевати са нашим силним и јуначким војскама победу.

ЖИВИНА.

Појте живину.

Живину треба и зими уредно појити као и лети. Истина је, да живина као и друга жива створења зими пије мање воде него лети, али ипак без воде не може да живи и да буде здрава. Не треба мислити кад снег падне да живини не треба воде, јер ће јести снег и њиме заменити воду. Треба судити по себи самом. И човек у нужди без воде мора да се помогне снегом, али ни у ком случају снег му не може заменити воду, јер у колико му тренутно угаси жеђ, у толико више може да му шкоди. То исто важи и за живину. Но није довољно само сипати живини воде у појило, но ваља сваког дана опрати суд у који се вода сипа. У неопраном суду

задржава се свакојака нечистоћа која прелази у трулеж, а често садржи и трулеж, а често садржи и клице разних зараза, и тако се живина лако зарази. Нарочито често оболи живина од пролива кад пије нечисту воду, и од тога толико ослаби, да за дуго не може да се опорави, а кад што и угине. Кад владају мразеви, те се вода у суду мрзне, треба чешће наливати другу воду, да би живина могла више пута преко дан да пије воде, а нарочито одмах после храњења.

Вино, ракију, пиво и остало пиће не пиј! То је највећи отров а нарочито за децу.

Пиће убија и трује и тело и душу. Срце, крвни судови, црна цигерица, слезина, бубрези, мозак, — цело тело страда од пића.

Ниједан део нашег тела не остане поштеђен од рђавих последица употребе пића.

Пиће доводи људе у апсану, болницу или лудницу.

Пиће убија сваку искру чедности. Оно води сиротињи и беди. Оно ствара нераднике, варалице и злочинце.

Пиће је извор сваког зла.

Чуј: «у чаши се много више удаве него у мору.»

Н
А
Р
О
Д
Н
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

FRANKLIN-T

Подземни станови на бојишту код Зишковице.

Превишња војна заповед војсци и морнарици. Његово ц. и кр. апостолско Величанство премилостиво се је удостојало управити војсци и ратној морнарици ову Превишњу војну заповед: «Давња заповед Мојој војсци и морнарици! Већ пуних пет месеци године, која је ево на измаку, стоји монархија против многобројних и силних непријатеља у рату, што се је наметнуло и њезиним верним савезницима. Уочиглед замерне устрајности, бојовности и јунаштва Моје војске и Моје ратне морнарице, добијамо погледом у нову ратну годину чврсту веру, да ће ратници Аустро-Угарске на копну и на мору и у будуће частно одолети такођер најтежим кушајима, што их рат намеће њиховим војничким врлинама, те довести до потпуне победе. У тужној захвалности сјећам се свих, који су на крвавом разбојишту жртвовали свој живот за праведну ствар. У најгоплијем признању поздрављам све Своје јунаке уз жељу, да нас нова година, уз Божју помоћ, доведе до коначне победе. У Бечу, дне 31. децембра 1914. Франц Јосиф».

Надвојвода - престолонаследник у Мункачу. Његова Високост надвојвода-престолонаследник Карл Франц Јосиф стигао је пренеки дан у Мункач, да прегледа чете, које оперирају у бережкој жупанији. Надвојводу су дочекали у Берегсасу држ. тајник министарства за унутрашње послове барун Перењи и вел. жупан Ференц Бутхикаи, те га отпратили у Мункач. Путем је пучанство приредио надвојводи срдачне дочеке.

Расвета града Беча и Будапеште. Почетком рата ограничили су сви градови, па и Беч и Будапешта, јавну расвету, која је с разних разлога смањена на минимум. Пу поглаварства градова уверила се међутим, да је садашња расвета недостатна ради промета опће сигурности. Стога је закључено, да се расвета од данас уподупни, и то тако, да у широким улицама и онде, где су дрвореди, горе све Ауерове-светиљке, у уским улицама

и онде, где су паралелни канделабри, да гори свака друга, а раскршћа да се разсветле као у нормално доба. Електричне светиљке не ће горети, све док трају изнимне прилике.

Прва аустријска почастна грађанка. Заступство општине Просениц поделило је почасно грађанство госпођи Ивани Лазус, која је за свог 60-годишњег председништва овдешњег добротворног друштва изказала ондашњем пучанству небројена добра. То је прва жена, која је у Аустро-Угарској одликована тиме, да је изабрана почасном грађанком.

Десет заповеди за време рата. Др. Карло Волф, драматург краљевског дворског позоришта у Миахену, приопштио је ових десет заповеди за време рата: Рат је, народе мој, оно, што те је тргло из дремежа, сумње и преситости. Не смеш на друго мислити да ли на њ. Јер то ће деловати до трећег колена, све ако и постанемо троме, но ако свладамо умор, може то благотворно деловати и до десетог колена. Грозно име «рат» не смеш на зло употребити нити суровом шалом, нити глумом ругалицом у речи или чину. У души својој сећај се мира, те му служи уклањајући грозне последице рата. Будућност биће благодан твог народа, трнумф рада, дан радости за тебе, твоје пријатеље а и за оне странце, који ће у твојем дому боравати. Поштуј оца и матер бранећи земљу, у којој су сахрањени. Ти мораш убијати за вољу живота, што ће никнути из крви жртава. Не дозволи отети буд што, што припада твојем народу. Поштуј наше жене, јер оне брже приносе жртве и подносе бол без нарицања. Не дозволи, да ико криво суди о твојем народу. Никада се не дај завести, да се ругаш суседима у обичајима, злим навикама, језику и ношњи. Но и у будуће пусти немачких дух, да се крили преко целог света моћан наобразом и јак свањањем скупљајући благо свих народа у шкриње домовине. Тако сеа ето, узгаја народ!»

Читуља. У Будапешти је умро славни мађарски природњак Ото Херман чувар народног музеја, који је био најбољи познавалац не само природе него и прастарог живот, Мађара који је верно и лепо писао у својим књигама. Доживео је дубоку старост у којој је сасвим оглувио те су га пре неки дан прегавила теретна кола на улици.

Божје провиђење.

Било је већ доцкан пред вече, у сумрак.

— Што не оставиш већ то читање, — рећи ће удовица Адамова кћери својој. — Смиља, квараш само очи своје!

Смиља остави свитак артије на страну.

— Шта то читаш, кад си се толико задубила, — запита даље мати и загледа у свитак артије. — Зар овет «Вести о рањеницима и болесницима? Је ли то најновији 141. број?

— Да није већ сумрак био мати би опазила, како јој јединицу ћерку обли румен по образу кад одговори тихим, скоро нечујним гласом:

— Па јесте.

Заћуташе за часак обе. Смиља уздахну бодро а у мислима се питаше: где је он сад, како ли му је, Боже драги! Та он је, Милоје, тек био њен вереник, и они су једно другом наклоњени били свом душом својом, свим срцем млађаним. У љубавном жару споречкаше се једном, у том и светли краљ, земље господар позва синове отаџбине своје под заставу своју, да крв пролију за краља, за част отаџбине. И Милоје оде пуковнији својој, без да је и доспео јавити се својој љубљеној Смиљи. Она је јадница знала само толико, да је као подчасник у причуви додељен армији, која ће на северу оперисати. Даље о њему гласа чула није.

— Шта ли Боже, — запитаће одједном мати, — сад он ради? — На ово питање задрхта Смиља свим телом, те ће мајци:

— Ко?

— Онај, на кога ти сад баш мислиш!

— Али мама... и Смиља не доврши а мати јој изађе из собе.

После неколико дана чита Смиља у једном од престоничких листова оглас, којим се јавља пучанству, да се је образовало једно удружење, које одашиље божићне пошиљке

војницима, који су на бојном пољу; те сваки, ко жели учинити какву радост војнику о Божићу, било да га познаје или не, може учинити то преко тога друштва.

— Слатка мама, како ти се свиди овај оглас, — рећи ће матери својој сва радосна Смиља, и прочита јој исти.

— Занета добра мисао, — одговори мати. — Тако ће доћи до божићног дара и онај сиромашак, коме од куће нема ко да учини божићну радост. Па да и ми спремимо такав један поклон, — настави мати.

Смиља не одговори ништа.

— Ти ћутиш! А зар није то племенито, човекољубиво учинити божићну радост једном, ма и непознатом војнику на бојном пољу?!

— Јесте! Али тамо у огласу још стоји, да се уз пошиљку приклучи и писмо. Па како да пишем непознатом?!

— Сасвим нешто обично. Поздравиш му празник и учинила си све!

— Па шта да пошаљемо?

— Послаћемо чоколаде, добрих цигара... све што и Милоје воле!

Смиља се мало противила томе, а овамо је у истини паковала баш све оно, што би Милоју радост чинило. Мати је задовољна била избором Смиљиним, те кад је видела све, имала још само да каже својој кћери, како би још требала да напише и једно писамце уз пошиљку ту.

Смиља без устезања седе и написа следеће редке:

«Незнави јуначе! Пошиљком ових маленкости рада је потписана, да ти учини радост о Божићу и мило ће јој бити ако је то и постигла, као да би то учинила ономе, који јој је срцу драг, а који се такође на бојном пољу налази, но за кога не зна где је, ни како ли је? Смиља Адамов.»

И већ тога дана пакет је отправљен на адресу удружења за одашиљање божићних поклона војницима, који су на бојном пољу.

Дошло је и Бадње вече. Дошао празник љубави, а на топлом огњишту домаћем нема баш оних, које љубимо: тамо нема сина, овде брата, мужа... Свако је осећао, да је ово Бадње вече у ратној години.

И Смиља и мати јој осећаху празнину ту

СУЈЕТА

не може бити то, кад неко негује своју кожу и косу; јер ко то ради, врши само један природан захтев, у колико је потребно да кожа и коса, они природна заштитници тела, буду стално чисти и да се увек одрже здрави. Негавање коже на мирисним Фелеровим «Елавадуидом» је право уживање;

утицај му је освежавајући, особито при тврдој и еврабној кожи а ублажује и опекалице, осипе, сунчане опекалице и знојеве Фелеров «Елавадуид» чисти, леци ране, дезинфикује их и предупређује упале; потише неге, снажи поткосану, спречава перутане, обуставља главобољу и севотине у образима; особито је леконт при севотинама и неуралгичким боловима. 12 боца за 6 круна шиле франко Е. V. Feller, ljekarnik, Stubica, Centrala br. 31. (Zagrebačka županija), kod kojega bi valjalo svakog sebi za naruci ovo sredstvo, da mu je увек у приправности. 5673

тим више, што је прошлог Божића покојни Адамов још жив био.

— Ко ме ли ће у део пасти наш божићни дар? — запиташе се у један мах и мати и ћерка.

Заћуташе обе, а мисао им луташе по разбојишту, тражећи онога, коме су оне тако од срца поклон учиниле.

Прође и Божић. Дођоше дани свакидањег посла и рада у кући, и као да то учини, те обе почеше већ и заборављати на послати поклон и на онога, који га је добио. Кад једно после подне, било је то у очи нове године, а писмоноша донесе писмо упућено на Смиљу а са северног бојног поља.

Дрхћућом руком отвори га, писмена јој затрептахе пред очима, и она је једва у стању била прочитати ово друго писмо, које је почињало са «Мила Смиљо!» а свршавало се са «твој до гроба Милоје.»

После једног часа затекла ју је мати уплаканих очију, а крај ње је лежало на столу отворено писмо.

Мати га прочита.

— Дакле, он баш добио наш поклон! — узвикну мати — какав срећан случај!

Смиља јој паде око врата:

— Мама, слатка мама, зар само случај?! Не, то је Божје провиђење, његово свето наређење! — и сузе јој ударише низ образе.

Мати ју нежно помилова по свијоној коси јој:

— Умири се, мила кћери, јединице моја, те захвали Богу на његовом светом наређењу! Ето си се и опет уверила, да стоји она наш реч: Бог ће дати, па ће све добро бити!

Куман пред Божић 1914.

По «Р. В.»

С. А. М. парох.

КОВЧЕЖИЋ.

Не сејте кукуруз, док не видите, да ли може он да клија. Ове је године била врло јака зима. Повнато је, да јака зима убија моћ клијања наших питомих (културних) биљака. У томе највише страда кукуруз, и то једно зато, што је он уљубљив из топлих крајева, а друго што је он у чардаку или на тавану највише изложен

зиме. Највише пак морао је страдати онај кукуруз, који је још јесенас одабран за семе, па је засебно повешпан на тавану или у трему. Зато мора ове године сваки ратар прво видети, да ли може да клија кукуруз, који мисли сејати. Да би то видео, учиниће ово. Одаберу се клипови за семе, па се од свакога клипа узме 2—3 зрна, само не треба узети зрна с крајева клипа. Затим се на тањир постре чоја или хартија за упијање, па се по томе поређају 100 зрна и онда покријемо опет чојом или хартијом. Сад треба чоју или хартију предити млаком водом, и онда пазити, да је од тог времена она увек влажна. Тањир тај треба држати на топлој месту, јер ако га ухвати мраз и хладноћа, онда не можемо више ништа дознати. После неколико дана почеће кукуруз, ако је добар, клијати, те онда треба она зрна, која су већ клијала, избројити и укловити. Која зрна не могу да клијају, та ће почети да плеснине и да трухну. Добар је кукуруз за сејање ако клија најмање 90 зрна од 100. Ако клија мање од 90 зрна, онда треба посејати више семена, а кад клија мање од 70 зрна од оне стотине, онда тај кукуруз није за сејање. Кад одабирамо клипове за семе, не треба да узимамо оне, који су дежали с крајева, јер су ти највише страдали од зиме, него оне, који леже на средини гомиле, јер су ти најбоље заштићени.

Колико људи троше на рушење здравља свога. 113 милијуна круна пушило се прошле (1913.) године у Угарској, Хрватској и Славонији. Толико је ето новца издато за дуван, а то значи да је толико новца сагорено, што опет значи улудо упропашћено.

А уз то колико је тек упропашћено здравља! Кад се толики милијуни тако троше, убијајући и здравље своје, може ли се онда рећи, да нису људи криви, што трпе оскудицу? Ко купује дуван, место прече потребе да подмири, може ли се рећи, да је тај трезвен и разуман? И новац улудо трести, и здравље своје руши, и смради себе онај, који пуши. Пушећи пуне људи себу смраћу, па онда у такој соби живе и спавају.

Од пушења се може свако одвикнути — јаком вољом.

Мађарска газдинска Задруга образује бесплатно сеоске задруге газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље те држи исказ земља продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса: Budapest, IX., Ullóí út 25. szám.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Кад смо пре шеснаест година основали ратарски недељни лист «Њиву» нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — разда његова свестране напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује.

Прелистајте нашу «Њиву» од године 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. и 1913. па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо ономе циљу, који смо себи истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ра-

тарима за ових петнаест година излажења свога одобрава нас да прио-немо из све снаге и даље: да наша «Њива» буде из дана у дан све то боља и све то лепша, а тиме српскоме ратару све то милија — једном речју: да лист «Њива» буде у ратарској кући мио недељни гост и поуздани саветник у свему оном, што српски ратар ваља да зна и да чини свога добра и своје среће ради.

У то име излазиће «Њива» и од сада са овим подеснијим насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вртарства, виноградарства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаће вам у земљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће, колико зна, може и уме, на његове питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби.

Претплата је цена недељном, илустрованом, ратарском листу «Њиви» **само 3 круне годишње.**

Поред ове малене цене, добивају наши претплатници за бадава и календар на поштом

нао бесплатни божићни прилог „Њиви“-н њеним читаоцима.

Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист «Њива» — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак.

У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: **да се претплате на „Њиву“ одмах од првих бројева**, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно онамо и на ону пошту, на коју нам то јасно и разговетно означе.

Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију.

Претплата с пиље поштаноскем упутницом на адресу: **A „Nyiva“ kiadóhivatalának — Budapest, IV., Egyetem-utca 4., Franklin-Társulat.**

Уредништво и наклада „Њиве“

Одговорни уредник: **ЧИКА-СТЕВА.**

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали, да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

О Г Л А С И.

ОГЛАСИ

се примају у наклади

„ЊИВЕ“

Budapest, Egyetem-utca 4.

Претплаћујте се на народни лист **„ЊИВУ“** Претплата се шаље на «Nyiva» Budapest, IV. kerület, Egyetem-u. 4. sz.